

Ärende 6 – Bilaga 2

Sammanfattning

Följande avtalsbilagor till *Tilläggsavtal 1 till Samverkansavtal om utveckling av regional tågstrafik i Östra Sverige avseende uppdateringar inför Etapp 2* redovisas på följande sidor enligt nedan,

Bilaga A – Uppdragsavtal Etapp 2

Bilaga B – Trafikutbud Etapp 2

Bilaga E – Tillhandahållande av fordon Etapp 2

Bilaga G – Affärsmodell Etapp 2

Bilaga A - Uppdragsavtal Etapp 2

Avtal träffat mellan å ena sidan de regionala kollektivtrafikmyndigheterna i Stockholm, Södermanland, Uppsala, Västmanland, Örebro och Östergötlands län (gemensamt "Ägarna") och å andra sidan Mälardalstrafik MÅLAB Aktiebolag, 556425-0610 ("Mälardalstrafik" / "Bolaget"), om Mälardalstrafiks uppdrag och roll.

Ägarna har tidigare ingått *Samverkansavtal om utveckling av regionalstågstrafiken i Östra Sverige* ("Samverkansavtalet"). Ägarna har sedermera ingått *Tilläggsavtal 1 till Samverkansavtal om utveckling av regionalstågstrafiken i Östra Sverige avseende uppdateringar inför Etapp 2* ("Tilläggsavtalet").

Mälardalstrafik förbinder sig att svara för de uppgifter som Ägarna överlåter till Mälardalstrafik, i syfte att fullfölja Ägarnas samverkan avseende den gemensamma utvecklingen av regional tågtrafik i Mälardalen, i enlighet med Samverkansavtalets Bilaga B – *Trafikutbud Etapp 2* ("Trafiken") med utgångspunkt i de grundläggande principer som anges i detta avtal. Det tidigare uppdragsavtal som ingicks mellan Ägarna och Mälardalstrafik den 22 juni 2015, Bilaga A till Samverkansavtalet, ska alltså vara gällande för den trafik som omfattas av Etapp 1.

Ägarna förbinder sig att finansiera Mälardalstrafiks kostnader för trafikoperatörer, andra tjänsteleverantörer samt egna kostnader i enlighet med Samverkansavtalets Bilaga C *Finansiering*. Ägarna förbinder sig vidare att tillhandahålla fordon i enlighet med Samverkansavtalets Bilaga E *Tillhandahållande av fordon Etapp 2*.

Ansvarsfördelning mellan Ägarna och Mälardalstrafik

Mälardalstrafik agerar med stöd av, och inom ramen för, den befogenhet som Ägarna överlämnar till Bolaget i enlighet med 3 kap. 2 § lag (2010:1065) om kollektivtrafik, för genomförandet av Trafiken.

Mälardalstrafik har att, inom ramen för denna befogenhet och vad som anges i Samverkansavtalet, ansvara för frågor av operativ karaktär avseende den dagliga driften i relation till tågoperatörer och andra tjänsteleverantörer. I detta ingår bl.a. att

- Upphandla och ingå avtal med trafikoperatörer och andra tjänsteleverantörer utifrån de principer som anges i Samverkansavtalets Bilaga G *Affärsplan Etapp 2* och med ett trafikutbud enligt Samverkansavtalets Bilaga B *Trafikutbud Etapp 2*
- Utforma övergripande prissystem utifrån principerna för prissättning i Samverkansavtalets bilaga D *Principer för prissättning*
- Besluta om former för och genomföra marknadsföring och information av trafiken och dess kringtjänster. Mälardalstrafik ska säkerställa att marknadsföring och information sker så att resenären upplever ett sammanhållet trafiksystem och kan få information samlat på ett ställe
- Besluta om former för och genomföra försäljning av biljetter
- Företräda Ägarna vid anskaffning och förvaltning av fordon eller depåer

Mälardalstrafik ska till Ägarna underställa frågor som inte följer av ovanstående befogenhet eller av Samverkansavtalet respektive Tilläggsavtalet. Mälardalstrafik ska till Ägarna även underställa frågor som är av principiell betydelse eller annars av större vikt.

Uppdragsavtalet har upprättats i sju (7) exemplar, av vilka Parterna har tagit var sitt.

REGION STOCKHOLM (STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING), ORGNR 232100-0016

Namn:

Ort/datum:

REGION UPPSALA (UPPSALA LÄNS LANDSTING), ORGNR 232100-0024

Namn:

Ort/datum:

REGION ÖREBRO LÄN (ÖREBRO LÄNS LANDSTING), ORGNR 232100-0164

Namn:

Ort/datum

REGION VÄSTMANLAND (VÄSTMANLANDS LÄNS LANDSTING), ORGNR 232100-0172

Namn:

Ort/datum

REGION SÖRMLAND (SÖDERMANLANDS LÄNS LANDSTING), ORGNR 232100-0032

Namn:

Ort/datum

REGION ÖSTERGÖTLAND (ÖSTERGÖTLANDS LÄNS LANDSTING), ORGNR 232100-0040

Namn:

Ort/datum

MÄLARDALSTRAFIK MÄLAB AB

Namn:

Ort/datum

Bilaga B -Trafikutbud Etapp 2

Denna bilaga beskriver den del av trafikutbudet i det storregionala stomnätet som parterna kommit överens om att genomföra inom ramen för Mälartåg i Etapp 2 med start i december år 2021. Utbudet ska ses som ett grundutbud som under perioden successivt kan komma att utökas i takt med att resandet och trafikbehoven ökar.

Trafiken i denna trafikbeskrivning utgör en delmängd av den trafik som beskrivs i *Inriktningsbeslut inför upphandling av regionaltågstrafiken Etapp 2*, vilken därutöver också omfattar tågtrafik som idag beskrivs kommersiellt av SJ inom ramen för Movingo-avtal. Beslut om trafikbehov på dessa linjer/sträckor, och hur trafiken ska organiseras, antas fattas vid senare tillfälle.

Begrepp

Stomtrafik	De tågavgångar som vanligen avgår en gång i timmen under större delen av trafikdygnet, om möjligt på samma klockslag varje timme. Generellt eftersträvas timmestrafik mellan ca 06-23, vardagar.
Insatstrafik	De tågavgångar utöver stomtågen som utförs i rusningstid morgon och eftermiddag/kväll i syfte att skapa ett tätare och därmed med attraktivare trafikutbud och/eller för att skapa tillräcklig sittplatskapacitet. Generellt eftersträvas insatstrafik mellan stomtrafikens avgångar under ca tre timmar morgon respektive eftermiddag, där stom- och insatstrafiken tillsammans skapar ett utbud med ca en avgång varje halvtimme under perioden.
Region Express	De tågavgångar som på vissa linjer utförs utöver stom- och insatstrafik och som syftar till att skapa kortare restider mellan de större städerna i Mälardalen. Region Express stannar normalt enbart vid vissa större stationer/orter.

Prioritering mellan Stomtrafik, Insatstrafik och Region Express

Generellt eftersträvas i första hand att stomtrafik etableras över hela trafikdygnet, därefter etableras insatstrafik och därefter etableras avgångar med Region Express.

På linjer eller delar av linjer där resande och ekonomi inte motiverar fullt utbud med stomtrafik hela trafikdygnet kan det ändå vara motiverat att tillskapa vissa kompletterande avgångar med insatstrafik i syfte att skapa en tätare trafik i rusningstid, för att möta pendlarnas särskilda behov av större utbud.

Avgångar med Region Express förutsätter att det på samma sträcka och tid finns minst stomtrafik med uppehåll vid alla regionaltågsstationer.

Trafikutbud på helger

Generellt eftersträvas stomtrafik (timmestrafik) på helger. Initialt kommer dock trafikutbudet på de flesta sträckor och linjer vara lägre. Utbudet mellan de största städerna planeras dock vara något större än övriga delsträckor. För vissa relationer och delsträckor kan förbindelsen under helger innehålla tågbyten, ex Svealandsbanan till och från Örebro.

Därutöver behöver en anpassning av utbudet göras efter resandebehovet helger, exempelvis genom senarelagda sista turer på kvällar/nätter mot lördag och söndag.

Örebro – Stockholm – Uppsala via Eskilstuna – ”Svealandsbanan”

För Etapp 2 trafikeras linjen med timestrafik vardagar på sträckan Arboga - Stockholm och vidare till och från Arlanda och Uppsala.

På delsträckan Eskilstuna - Stockholm kompletteras stomtrafiken av insatståg som ger halvtimestrafik i högt trafik i båda riktningarna.

Morgon och eftermiddag/kväll förlängs timestrafiken till och från Örebro. Den exakta omfattningen av trafiken till Örebro avgörs av resandebehoven sett till det totala trafikutbudet till Örebro och resandebehoven till och från Arlanda.

Helger trafikeras linjen med varannantimestrafik på sträckan Arboga – Eskilstuna – Stockholm – Uppsala. Linjen trafikerar normalt inte Örebro och byte sker i Arboga under helger. Delsträckan Eskilstuna – Stockholm trafikeras med ytterligare ett antal avgångar i vardera riktningen som ger timestrafik när efterfrågan är störst.

Region Express-avgångar

För att korta restiderna mellan nodstäderna Örebro, Eskilstuna och Stockholm kompletteras utbudet av stomtrafik och insatståg med Region Express-avgångar. Utgångspunkten är att Region Express-avgångar körs enkelriktat morgon till Stockholm och eftermiddag/kväll i riktning mot Örebro. Vare sig ekonomi eller spårkapacitet medger parallell trafik med stomtrafik och Region Express-tåg väster om Eskilstuna, varför Region Express-tågen i dessa tidslägen ersätter stomtågen på den delsträckan och också gör uppehåll i Arboga och Kungsör.

Som inriktning planeras för tre Region Express-avgångar i vardera riktningen morgon respektive eftermiddag, fördelat på en avgång per timme.

	Etapp 1			
	Örebro - Arboga	Arboga – Eskilstuna	Eskilstuna – Stockholm	Stockholm – Uppsala
Antal turer vardera riktningen vardagar/helger	8/0	17/8	23/9	2/0

	Etapp 2			
	Örebro - Arboga	Arboga – Eskilstuna	Eskilstuna – Stockholm	Stockholm – Uppsala
Antal turer vardera riktningen vardagar/helger	13/0	19/8	29/12	22/12

Hallsberg – Stockholm via Katrineholm – ”Sörmlandspilen”

För Etapp 2 trafikeras linjen med varannantimmemstrafik, förstärkt till timmemstrafik morgon och eftermiddag/kväll. För att klara sittplatskapaciteten körs, under förutsatt att spårkapaciteten medger, ett insatståg enkelriktat morgon i riktning mot Stockholm och eftermiddag/kväll i riktning från Stockholm.

Helger trafikeras linjen med varannantimmemstrafik mellan Vingåker/Katrineholm – Stockholm, med något färre avgångar till och från Hallsberg.

I Etapp 2 är utbudet något större mellan Vingåker-Katrineholm-Stockholm än till och från Hallsberg. Detta innebär inledningsvis att ett tågpar vardagar samt tre tågpar helger planeras för vändning i Vingåker. Spårkapaciteten är dock hårt belastad och marginalerna därmed små för dessa vändningar. Vändningar kan behöva göras både i Vingåker och Katrineholm.

Generellt är resandet och behovet av trafik större närmare Stockholm. Under perioden ska därför prövas möjligheten att utöka trafikutbudet upp mot timmemstrafik mellan Vingåker/Katrineholm-Stockholm.

	Etapp 1	Etapp 2	
	Hallsberg – Stockholm	Hallsberg – Vingåker	Vingåker – Stockholm
Antal turer vardera riktningen vardagar/helger	12/5 ¹⁾	12/5 ¹⁾	13/8 ¹⁾

1) Tillkommer 1 tur Katrineholm-Hallsberg vardagar.

Sala – Norrköping via Västerås och Eskilstuna – ”UVEN”

För Etapp 2 trafikeras linjen med timmemstrafik vardagar på hela sträckan Sala – Norrköping.

Helger trafikeras linjen med varannantimmemstrafik på hela sträckan Sala - Norrköping. Delsträckan Eskilstuna - Västerås trafikeras med ytterligare ett antal avgångar i vardera riktningen som ger timmemstrafik när efterfrågan är störst.

	Etapp 1			
	Linköping – Norrköping	Norrköping – Eskilstuna	Eskilstuna – Västerås	Västerås – Sala
Antal turer vardera riktningen vardagar/helger	16/7	19/7	22/8	17/8

	Etapp 2		
	Norrköping – Eskilstuna	Eskilstuna – Västerås	Västerås – Sala
Antal turer vardera riktningen vardagar/helger	17/8	18/12	17/8

I inriktningsbeslutet anges att stomtrafiken vardagar ska kompletteras med insatståg. Beslut om hur trafiken med insatståg ska utformas studeras vidare och blir föremål för kommande beslut.

Norrköping – Stockholm via Nyköping – ”Nyköpingsbanan”

För Etapp 2 trafikeras linjen med timestrafik vardagar på sträckan Norrköping – Stockholm via Nyköping.

Delsträckan Nyköping - Stockholm kompletteras stomtrafiken av insatståg som ger halvtimestrafik i högtrafik i båda riktningarna.

Helger trafikeras linjen med varannantimestrafik på sträckan Norrköping - Stockholm. Delsträckan Nyköping – Stockholm trafikeras med ytterligare ett antal avgångar i vardera riktningen som ger timestrafik när efterfrågan är störst.

	Etapp 1		Etapp 2	
	Norrköping – Nyköping	Nyköping – Stockholm	Norrköping – Nyköping	Nyköping – Stockholm
Antal turer vardera riktningen vardagar/helger	17/7	19/7	18/8	23/12

Bilaga E - Tillhandahållande av fordon Etapp 2

Denna bilaga beskriver tillhandahållande av fordon av typ ER1 Mälartåg för trafiken med Mälartåg Etapp 2.

Fordon ska tillhandahållas genom att ägarna uppdrar åt AB Transitio att anskaffa och därefter till Mälardalstrafik hyra ut ytterligare fordon av typen ER1 Mälartåg, samt därtill hörande tillgång till högvärdeskomponenter och strategisk utrustning. Utöver nyanskaffning av fordon för Etapp 2 ska ägarna tillhandahålla de fordon av typ ER1 Mälartåg som sedan tidigare beslutat anskaffas för trafiken i Etapp 1.

Nyanskaffning av fordon ska göras så att tillverkning och leverans kan ske direkt efter nuvarande leverans av fordon för Etapp 1.

För anskaffade fordon ska respektive ägare ställa proprieborgen till AB Transitio.

Ägarna ska också uppdra åt Mälardalstrafik att företräda ägarna gentemot AB Transitio i arbetet med att anskaffa och i nästa steg förvalta fordonen. Fordonen ska förvaltas som en enhetlig flotta.

Fördelning av tillhandahållande samt borgensåtagande

Fördelning mellan parterna av anskaffning av antal fordon ska ske utifrån total andel fordonskilometer av den planerade trafiken med Mälartåg i Etapp 2 i respektive län.

	Totalt tillhandahållna fordon ER1 Mälartåg Etapp 2	Nyanskaffning fordon ER1 Mälartåg Etapp 2	Tillkommande proprieborgen till AB Transitio, miljoner kr
Region Stockholm	15	3	345
Region Sörmland	18	0	0
Region Uppsala	2	2	230
Region Västmanland	5	4	460
Region Östergötland	3	3	345
Region Örebro län	2	0	0

Bilaga G - Affärsplan Upphandling Etapp 2

Denna bilaga beskriver affärsplan för hur Mälardalstrafik ska ingå avtal om allmän trafik för Mälartåg Etapp 2.

Mälartåg

Inför beslut om Etapp 2 har en översyn gjorts av vilken avtalsform som är lämplig för Mälartåg. Översynen har inbegripit en dialog med potentiella anbudsgivare i form av en SiU (Samråd inför Upphandling).

Slutsatsen av översynen är att en upphandling av Mälartåg i Etapp 2 ska göras som ett bruttoavtal kombinerat med incitament för exempelvis kvalitet och/eller resandeutveckling.

Mälardalstrafik ska vid utformning av upphandlingen säkerställa god konkurrens i upphandlingsskedet och att det kommande avtalet styr trafikoperatören mot att de regionala trafikpolitiska målen uppfylls. Avtalet ska också möjliggöra att trafiken kan utvecklas under avtalsperioden för att både möta förändringar i resandeefterfrågan och utvecklade behov hos regionerna.